

009 The Talmud Podcast

Baba Metzia 33b - Class 3 - 2nd Tosafoes - Rabbi Eliyahu Mitterhoff

Baba Metzia 33b Mishna

המפקיד אצל חבירו בהמה או כלים ונגנבו או שאבדו שילם ולא רצה לישבע שהרי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא נמצא הגנב משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למי משלם למי שהפקדון אצלו נשבע ולא רצה לשלם נמצא הגנב משלם תשלומי כפל טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למי משלם לבעל הפקדון: גמ' למה ליה למתני בהמה

Baba Mesia 33b Tosafoes

נגנבו. ה"ה חס אמר פשעתי שהכפל שלו כדאמר בגמרא^ב

מגו דחי צעי פטר נפשיה צגניצה חלא אורחא דמילתא נקט נגנבו שהוא רגילות לטעון דצר שהוא פטור חע"פ שהוא רוצה לשלם וריצ"ן פי' דמתני נמי ה"פ דהנפקד אומר שנגנבו צפשיעה ולא רצה לישבע היינו ולא רצה לישבע לשקר: כגון פירות

Baba Metzia 34a

תשלומי כפל לשוכר אמר רב פפא • שומר חנם כיון שאמר פשעתי מקנה ליה כפילא דאי בעי פטר נפשיה בגניבה • שומר שכר

מהר"ם

המפקיד פרק שלישי

השני שפי' אנו יודעין שנגנבו אך אין אנו יודעין אם פשע וכו'. ר"ל למה נקט התנא בענין שאין אנו יודעין שפשע ליתני רבותא אפילו היכא שאנו יודעין שפשע וכגון שהודה ואמר פשעתי ואפ"ה הוי הכפל שלו כב):

דף לד ע"א ד"ה דלמא מודה ומיפטר פי' דלמא ימחר להודות וכו'. ג"ל דדיוקא דתוס' מדאמר ואי משתכח גנב מי יימר דמשלם דלמא מודה ומיפטר ומדאמר ואי משתכח גנב על כרחך מיירי בעדים דבלא עדים לא שייך

תוס' ד"ה נגנבו ה"ה אם טען פשעתי וכו'. לפום ריהטא משמע שדבור זה נמשך אחר פי' התוס' שבדבור שלפני זה שכתבו ויש לישב שכך טוען הנפקד וכו' ולכך הוקשה לו הא דנקט התנא שטוען הנפקד שנגנבו ליתני רבותא אפילו היכא שהודה ואמר פשעתי אפ"ה מקני ליה כפילא ותירץ דה"ה אם אמר פשעתי אלא התנא נקט נגנבו שאורחא דמלתא לטעון דבר שהוא פטור וכו' ויש ליישב ג"כ אפילו לפי

Baba Metzia 34a

תשלומי כפל לשוכר אמר רב פפא • שומר חנם כיון שאמר פשעתי מקנה ליה כפילא דאי בעי פטר נפשיה בגניבה • שומר שכר

רבי עקיבא איגר מסכת בבא מציעא דף לג עמוד ב

ולפ"ז מיושב ג"כ קושי' תוס' ד"ה נגנבו ה"ה אם אמר פשעתי, והיינו דלרבא דמפרש שילם ולא רצה לעמוד בשבועתו, והיינו דוקא בעמד בטענתו דנגנבה וא"כ שילם דהתשלומים הוא לפניו משה"ד, אבל באומר פשעתי ממילא אף שנמצא שנגנבה מ"מ כיון דאומר פשעתי דנינן דדאי ע"י פשיעה נגנבה והתשלומים היה מדינא ולא מקני ליה כפילא. וכן לאביי הוי רבותא דאף באומר נגנבה והוי התשלומים לפניו משה"ד מ"מ לא מקני ליה בנשבע תחילה.

רבי עקיבא איגר מסכת בבא מציעא דף לג עמוד ב

שם שהרי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא. הא דנקט ש"ח במתני' ולא בשאר שומרים דהוי רבותא דאף דלא עשו טובה לבעלים לשמור בחנם, מ"מ מקני להו כפילא, וכ' בשיטה מקובצת בשם הרמב"ן דמלישנא דשלם ולא רצה לישבע משמע דדוקא בענין שיהיה יכול לפטור עצמו בטענה, אבל דבאו עדים שפשע לא מקני ליה, וא"כ משה"ד נקט ש"ח לרבותא דאף דעשה טובה לבעלים מ"מ לא מקני בבאו עדים שפשע מקני ליה כפילא, ומ"מ י"ל בסיגנון הרמב"ן באופן זה דלאביי דייק מרישא דבנשבע לא מהני שילם אח"כ א"כ הוי רבותא דאף בש"ח לא מקני ליה כפילא ולרבא ג"כ ניחא לפי מד"כ תוס' דבנשבע תחילה בעי שילם ממש, א"כ הוי ג"כ רבותא דאפי' בש"ח אם לא רצה לעמוד בשבועתו בעי שילם ממש, ולפי מה ששמעתי מפי הרב מו"ה ליב דיין דק"ק לעסלא דדקדק מלישנא דרש"י ב"ק במ"ש תבעוהו בעלים לשומר חנם ונשבע שנגנבה ואח"כ שילם לפניו משה"ד עכ"ל, מדנקט דמירי בש"ח וגם מלשון דשילם לו לפניו משה"ד משמע דדוקא דבאמת היה פטור ע"י שבועה כגון בש"ח כיון דבאמת נמצא דנגנב ואגלאי מלתא דנשבע באמת דזה אף דטרחילי לב"ד ונשבע מ"מ כיון דשילם לו לפניו משה"ד מקני ליה בנשבע ליה תחילה, ויישב בזה קושייתם ב"ק רבא אמר וכו' דבריו נכונים, א"כ ממילא ניחא גם לרבא דנקט מתני' בש"ח דהך דינא דשילם ולא רצה לעמוד בשבועתו הוא רק בש"ח

ולפ"ז מיושב ג"כ קושי' תוס' ד"ה נגנבו ה"ה אם אמר פשעתי, והיינו דלרבא דמפרש שילם ולא רצה לעמוד בשבועתו, והיינו דוקא בעמד בטענתו דנגנבה וא"כ שילם דהתשלומים הוא לפניו משה"ד, אבל באומר פשעתי ממילא אף שנמצא שנגנבה מ"מ כיון דאומר פשעתי דנינן דדאי ע"י פשיעה נגנבה והתשלומים היה מדינא ולא מקני ליה כפילא. וכן לאביי הוי רבותא דאף באומר נגנבה והוי התשלומים לפניו משה"ד מ"מ לא מקני ליה בנשבע תחילה.